

Sygn. akt IV KK 21/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Justyna Kryńska - Szufnara

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 2 marca 2022 r.,

w sprawie I. O. skazanej z art. 271 § 3 k.k. i innych,

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na niekorzyść skazanej od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 czerwca 2021 r., sygn. akt XXIII Ka (...), zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 stycznia 2021 r., sygn. akt III K (...),

uchyla zaskarżony wyrok w części niezawierającej rozstrzygnięcia w przedmiocie obligatoryjnego oddania oskarżonej pod dozór kuratora - i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 12 stycznia 2021 r., w sprawie III K (...), uznał oskarżoną I. O. za winną występku z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. - i za to na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. skazał ją na karę 2 lat pozbawienia wolności; nadto, przy przyjęciu idealnego zbiegu przestępstw w trybie art. 8 § 1 k.k.s., uznał oskarżoną I. O. za winną występku z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. - i za to na mocy art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 33 § 2 i 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał ją na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł; na mocy art. 8 § 2 i 3 k.k.s. orzekł Sąd, że łącznemu wykonaniu podlega kara pozbawienia wolności orzeczona w pkt 2 wyroku oraz kara grzywny; na mocy art. 63 § 1 i 5 k.k. zaliczono oskarżonej na poczet podlegającej wykonaniu kary pozbawienia wolności okres zatrzymania od dnia 13 lipca 2017 r. do dnia 14 lipca 2017 r. przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności uznano karę pozbawiania wolności za wykonaną do wysokości jednego dnia.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonej I. O., który zarzucił rozstrzygnięciu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, która miała wpływ na orzeczenie poprzez brak ustalenia zamiaru oskarżonej oraz świadomego wykorzystania prowadzonej działalności do procederu przestępczego;
2. obrazę przepisów prawa procesowego, która miała wpływ na treść wyroku poprzez wyeksponowanie jedynie dowodów niekorzystnych dla oskarżonej z pominięciem dowodów dla niej korzystnych.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej, ewentualnie uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 15 czerwca 2021 r., w sprawie o sygn. akt XXIII Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- z podstawy prawnej wymiaru kary orzeczonej względem oskarżonej I. O. w punkcie 1 zaskarżonego wyroku wyeliminował przepis art. 38 § 2 pkt k.k.s., a orzeczoną karę obniżył do roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;
- 1. orzeczoną wobec oskarżonej w punkcie 2 zaskarżonego wyroku karę pozbawienia wolności obniżył do 2 lat;
- uchylił orzeczenia z punktu 3 i 4 zaskarżonego wyroku (dotyczące stwierdzenia, która kara podlega wykonaniu na mocy art. 8 § 2 i 3 k.k.s. oraz zaliczenia na poczet kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności);
- na mocy art. 8 § 2 i 3 k.k.s. orzekł, że łącznemu wykonaniu podlega kara 2 lat pozbawienia wolności oraz kara grzywny z punktu 2 zaskarżonego wyroku;
- na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. i art. 4 § 1 k.k., stosując przepisy obowiązujące w dacie czynu zarzucanego oskarżonej, warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej względem niej w punkcie 2 zaskarżonego wyroku kary 2 lat pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 lat, zobowiązując oskarżoną w tym okresie do informowania Sądu o przebiegu okresu próby w formie pisemnej, co 6 miesięcy;
- na mocy art. 63 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w punkcie 2 wyroku kary grzywny zaliczył okres zatrzymania oskarżonej od dnia 13 lipca 2017 r., do dnia 14 lipca 2017 r., to jest, dwa dni, przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny i uznał karę grzywny za wykonaną do wysokości 4 stawek dziennych;
- utrzymywał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego w zakresie orzeczenia o karze, w części niezawierającej rozstrzygnięcia o obligatoryjnym oddaniu oskarżonej pod dozór kuratora, wniósł na niekorzyść skazanej I. O. Prokurator Generalny.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., polegające na nieorzeczeniu w wyroku zmieniającym rozstrzygnięcie Sądu I instancji, między

innymi poprzez warunkowe zawieszenie wobec oskarżonej kary 2 lat pozbawienia wolności, oddania oskarżonej w okresie próby pod dozór kuratora, podczas gdy wobec przypisania I. O. czynu, z popełnienia którego uczyniła sobie stałe źródło dochodu, kwalifikowanego z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., dozór kuratora miał obligatoryjny charakter.

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna i należało ją uwzględnić w trybie art. 535 § 5 k.p.k. na posiedzeniu bez udziału stron.

Trafnie wskazano w kasacji, iż Sąd drugiej instancji zmieniając wyrok Sądu Rejonowego poprzez obniżenie do 2 lat kary pozbawienia wolności i orzeczenie o warunkowym zawieszeniu jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat, błędnie nie orzekł obligatoryjnego dozoru kuratora. Tym samym rozstrzygnięcie to naruszało w sposób rażący przepisy prawa materialnego, a mianowicie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. Oskarżonej I. O. przypisano w pkt 2 sentencji wyroku Sądu I instancji czyn popełniony w warunkach określonych w art. 65 § 1 k.k., z popełnienia którego uczyniła sobie stałe źródło dochodu. W tym zakresie Sąd odwoławczy w pełni zaaprobował stanowisko Sądu Rejonowego w K. i nie zakwestionował ustaleń faktycznych tego Sądu, ani kwalifikacji prawnej czynu.

Należy zwrócić uwagę, że przepis art. 73 § 2 k.k. rodzi obowiązek oddania pod dozór kuratora sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k. Z kolei art. 65 § 1 k.k. stanowi między innymi, że przepisy dotyczące wymiaru kary, środków karnych oraz środków związanych z poddaniem sprawcy próbie, przewidziane wobec sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k., stosuje się także wobec sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu (*zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 grudnia 2020 r., I KK 115/20, LEX nr 3177871; z dnia 8 listopada 2018 r., II KK 476/17, LEX nr 2577382; z dnia 28 maja 2013 r., II KK 339/12, OSNKW 2013, z.10. poz. 87*).

W konsekwencji, dokonana przez Sąd Okręgowy zmiana wyroku Sądu I instancji doprowadziła do rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., mającego istotny wpływ na treść wyroku Sądu odwoławczego, skoro oddanie oskarżonej pod dozór kuratora było obligatoryjne.

Należy też zauważyć, że w postępowaniu kasacyjnym jest dopuszczalne uchylenie zaskarżonego orzeczenia wyłącznie w części, w jakiej nie zawiera ono określonego rozstrzygnięcia, którego zastosowanie było obligatoryjne (*por. uchwała pełnego składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I KZP 21/14, OSNKW 2016, z. 1, poz. 1; wyrok SN z dnia 14 listopada 2017 r., V KK 281/17, LEX nr 2449663*)

Mając na uwadze wskazane powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na niekorzyść skazanej, na mocy art. 537 § 2 k.p.k. uchylił wyrok w zaskarżonej części niezawierającej rozstrzygnięcia o obligatoryjnym oddaniu I. O. pod dozór kuratora - i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.